

EKB bulletin

4 september 2015

EKB

In dit nummer

- 1 Wat is er op hoofdlijnen bereikt?
- 2 Aantal EKB dossiers blijft achter
- 3 Profiel huidige EKB gebruikers
- 3 EKB als borgingsinstrument
- 4 EKB en bouw dossier.nl
- 4 EKB en de ruimtelijke vergunning
- 4 Eerste ervaringen
- 6 Waar wordt de komende periode op ingezet

Vastgesteld moet worden dat de ondernomen activiteiten om EKB te promoten en bedrijven enthousiast te maken niet het gewenste rendement hebben opgeleverd

---

De erkenningsregeling kleine bouwwerken, kortweg EKB, is een instrument voor private kwaliteitsborging op het gebied van bouwen. Het is een beoordelingsmethodiek die gericht is op het (ver)bouwen van een bouwwerk en die tot doel heeft vast te stellen of er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat dit (ver)bouwen voldoet aan de voorschriften van het Bouwbesluit.

EKB is het initiatief van de gemeente Deventer en diverse marktpartijen en wordt op dit moment ontwikkeld en getest. Het streven is om te komen tot een volledig functionerend instrument in het private domein, dat voldoet aan de landelijke eisen, wordt toegelaten door de Landelijke Toelatingsorganisatie en daardoor in geheel Nederland inzetbaar is.

EKB is een instrument dat niet ter vervanging van huidige werkwijzen van aannemers, architecten, bouwkundig adviseurs dient, maar ter aanvulling. EKB is een laagdrempelig en kant-en-klaar instrument om aan te tonen dat het geleverde werk voldoet aan de voorschriften van het Bouwbesluit.

In het startdocument van het project is achtergrond en opzet van EKB terug te vinden. Via periodieke bulletins worden geïnteresseerden op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen. Dit bulletin bevat de eerste bevindingenrapportage van de procesbegeleider EKB. Het project EKB is enige maanden onderweg. De centrale vraag van deze bevindingenrapportage is "wat zijn de ervaringen tot nu toe?".

Wat is er op hoofdlijnen bereikt?

De eerste bouwplannen worden onder EKB behandeld. De intakeprocedure om te kunnen deelnemen aan EKB is operationeel. De eerste projecten zijn door de kwaliteitsborgers in bouw dossier.nl aangemaakt. De eerste inspectielijsten voor de ontwerpfase zijn ingevuld en zijn door de instrumentbeheerder aan een reality-check onderworpen. Over de resultaten is teruggekoppeld aan de kwaliteitsborgers. De eerste inspectielijsten voor de uitvoering worden ingevuld. Ook hier vinden reality-checks plaats door de instrumentbeheerder. Er is door de instrumentbeheerder een helpdesk voor de kwaliteitsborgers in het leven geroepen. Er is door de gemeente een ruimtelijke vergunning in relatie tot EKB opgesteld. De eerste ruimtelijke vergunningen zijn afgegeven.

Aantal EKB blijft achter bij verwachting

Het aantal (ver)bouwplannen dat op basis van de principes van EKB wordt afgehandeld voldoet tot op het heden nog niet aan de verwachting. De aantallen blijven achter bij de doelstelling. De ondernomen activiteiten om EKB te promoten en bedrijven enthousiast te maken hebben in dit opzicht nog niet het gewenste rendement opgeleverd. Ondernomen activiteiten zijn onder meer een informatiebijeenkomst met Bouwend Nederland in de regio, een informatiebijeenkomst met de BNA in de regio, bedrijfsbezoeken en het aanbieden van een VIP pakket.

De kritische succesfactor is of marktpartijen actief aan de slag willen gaan om zich op vrijwillige basis voor te bereiden op hetgeen komen gaat

---

Er zijn diverse redenen voor het achterblijven van het aantal EKB dossiers:

- Bedrijven hebben op dit moment geen (ver)bouwplannen in de gemeente Deventer.
- Bedrijven hebben op dit moment wel (ver)bouwplannen in de gemeente, maar die blijken bij nader onderzoek vergunningsvrij te zijn en dus buiten de scope van de private kwaliteitsborging te vallen.
- Bedrijven hebben (ver)bouwplannen in de gemeente in de pijplijn zitten, maar deze komen door verschillende factoren nog niet tot een aanvraag.
- Bedrijven wachten rustig af hoe de private kwaliteitsborging wat betreft wet- en regelgeving en planning zich zal ontwikkelen en voelen zich nog niet geroepen om één of meerdere pilots te draaien.
- Het kernteam EKB heeft na constatering van het achterblijven van het aantal EKB dossiers enkele maatregelen bedacht om het werken onder EKB te stimuleren, maar deze maatregelen zijn nog niet geïmplementeerd.

Door het achterblijven van het aantal EKB dossiers zijn de opgedane ervaringen nog relatief beperkt en kunnen suggesties ter verbetering / optimalisatie gedaan door kwaliteitsborgers, gemeente en leden van het kernteam EKB nog onvoldoende op hun waarde worden ingeschat. In deze bevindingenrapportage worden ervaringen en suggesties vanuit mijn positie als procesbegeleider in beeld gebracht.

De bedrijven die als "early adapters" van EKB optreden zijn bedrijven die op dit moment in de ontwerpfase werkzaam zijn. Sommigen zijn ook in de uitvoeringsfase werkzaam. Deze bedrijven zien in de private kwaliteitsborging een kans om zich verder op de markt te profileren en om dit product in zowel de ontwerp- als uitvoeringsfase aan te bieden.

De wensen van partijen als Bouwend Nederland, BNA en de gemeente Deventer om gezamenlijk met elkaar ervaringen op te doen en te kijken naar een aantal vooraf gedefinieerde evaluatiepunten is op dit moment een stap te ver. Er zal dan sprake moeten zijn van meer EKB dossiers, meer type kwaliteitsborgers en het met elkaar willen vastleggen van diverse gegevens tijdens het EKB proces.

Profiel huidige EKB gebruikers

De primaire insteek is het interesseren van private partijen, die straks als kwaliteitsborger aan de slag willen gaan. De focus richt zich (nog) niet op de opdrachtgevers, die straks de kwaliteitsborging moeten gaan regelen voor hun (ver)bouwplan. De bedrijven die als "early adapters" van EKB optreden zijn bedrijven die op dit moment in de ontwerpfase werkzaam zijn. Sommigen zijn ook in de uitvoeringsfase werkzaam. Deze bedrijven zien in de private kwaliteitsborging een kans om zich verder op de markt te profileren en om dit product in zowel de ontwerp- als uitvoeringsfase aan te bieden.

Kijkend naar het type bedrijf is sprake van het grotere bouwbedrijf met een eigen bedrijfsbureau, het architectenbureau en het bouwadvies- i.c. begeleidingsbureau. Voor deze bedrijven lijkt de private kwaliteitsborging relatief eenvoudig te implementeren: zij verzorgen op dit moment reeds voor opdrachtgevers de aanvraag omgevingsvergunning inclusief het onderdeel Bouwbesluit en zij zien deels toe op de uitvoering van werkzaamheden nadat de vergunning is verleend.

De kwaliteitsborgers en de bedrijven waarvoor zij werken ondergaan voordat zij aan de slag kunnen met EKB een intakeproces. Dit proces bestaat uit het invullen van twee formulieren (één voor het bedrijf en één voor iedere kwaliteitsborger). De ingevulde formulieren met bijlagen worden in het EKB register vastgelegd. Hierna vindt tot op heden een gesprek plaats door de procesbegeleider met de kwaliteitsborgers om zaken over private kwaliteitsborging in het algemeen en EKB in het bijzonder verder toe te lichten. Deze gesprekken worden als positief ervaren. Uit de intakeformulieren blijkt dat de kwaliteitsborgers geen specifieke opleidingen of cursussen Bouwbesluit hebben gevolgd. Zij werken op basis van algemene bouwkundige kennis en ervaring. Er is wel gebleken dat men bekend is met de (belangrijkste) voorschriften van het Bouwbesluit.

EKB als borgingsinstrument

EKB wordt gepositioneerd als instrument voor kwaliteitsborging: een beoordelingsmethodiek gericht op het bouwen van een bouwwerk dat tot doel heeft vast te stellen of er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat het bouwen van een bouwwerk voldoet aan de voorschriften van het Bouwbesluit. Vooraf wordt op basis van een risicoanalyse per type bouwwerk aangegeven welke technische bouwkwaliteit moet worden geborgd. De risicoanalyse richt zich daarbij op onderdelen die op basis van de ervaringen van gemeente en instrumentbeheerder relatief vaak fout gaan, op onderdelen met een maatschappelijk belang en op onderdelen waarbij sprake kan zijn van een financieel belang.

De resultaten van de risicoanalyse zijn vertaald naar een tweetal zogenaamde inspectielijsten. De eerste inspectielijst heeft betrekking op het resultaat van de ontwerpfase en geeft invulling aan het feit dat EKB moet voorschrijven op welke wijze de kwaliteitsborger voorafgaand aan de bouw zich ervan vergewist dat de voor realisatie bedoelde uitwerkingsgegevens van het bouwplan (tekeningen, berekeningen, beschrijvingen, voorgeschreven attesten, etc.) kunnen leiden tot een gebruiksgereed bouwwerk dat voldoet aan de bouwtechnische voorschriften in hoofdstuk 2 t/m 6 van Bouwbesluit 2012. De tweede inspectielijst heeft betrekking op (het resultaat van) de uitvoeringsfase. De kwaliteitsborgers hanteren bij de (ver)bouwplannen beide lijsten om vorm en inhoud te geven aan de kwaliteitsborging.

Bij alle dossiers vindt een 1:1 reality-check plaats door de instrumentbeheerder om na te gaan hoe de kwaliteitsborgers het doen. Voor de check van de inspectielijst ontwerpfase is een standaard werkwijze ontwikkeld, waarbij de onderdelen van de lijst in een aparte memo worden nagelopen en wordt aangegeven of motivering voldoende is en zo niet waarom niet. Deze resultaten worden zowel schriftelijk als telefonisch door de instrumentbeheerder aan de kwaliteitsborger teruggekoppeld. Voor de inspectielijst uitvoeringsfase is er nog geen standaard werkwijze. Op basis van de planning van de uitvoering worden door de instrumentbeheerder reality-checks uitgevoerd.

EKB en bouw dossier.nl

Bouwdossier.nl is het online instrument dat EKB ondersteunt. Op basis van een wizard wordt het type bouwwerk geselecteerd en worden de bijbehorende twee inspectielijsten gegenereerd. Dit is de basis van een EKB project in bouw dossier.nl. Bouwdossier.nl kent per project voor de pilotfase een aantal voorgedefinieerde standaard stappen die de kwaliteitsborger moet doorlopen. Dit is ter bewaking van het borgingsproces en de mogelijkheid voor de instrumentbeheerder om op het juiste moment reality-checks te doen. Zodra een kwaliteitsborger een stap zet worden allerlei partijen hierover via een email-alert geïnformeerd.

EKB en de ruimtelijke vergunning

Voor de ruimtelijke vergunning is een opzet uitgewerkt, die door de gemeentelijke vergunningverleners wordt gebruikt. Deze wordt "onafhankelijk" van het EKB traject verleend als de aanvraag voldoet aan bestemmingsplan en welstand. De instrumentbeheerder informeert de gemeentelijke vergunningverlener per mail of telefoon over de reality-check lijst ontwerpfase. Als de instrumentbeheerder groen licht geeft draagt de vergunningverlener het dossier bij de gemeente intern over naar de toezichthouder. De instrumentbeheerder legt vervolgens contact met de toezichthouder over het vervolg van het EKB traject. Als sprake is van wettelijk verankerde private kwaliteitsborging zal deze procedure anders lopen, maar op dit moment wordt deze procedure aangehouden, omdat de gemeente nog steeds verantwoordelijk is voor de beoordeling van de bouwtechnische kwaliteit.

Eerste ervaringen

Aansluitend volgt een overzicht van de eerste ervaringen vanuit de (ver)bouwplannen die op basis van EKB worden behandeld:

1. Wanneer EKB in een daadwerkelijke productie-omgeving komt te draaien zal de intake en het bekend maken van de principes van EKB op een andere leest moeten worden geschoeid. De huidige persoonlijke gesprekken zijn dan door hun arbeidsintensiteit niet meer mogelijk. Er zullen andere middelen moeten worden gevonden om de kwaliteitsborgers te ondersteunen bij de eerste stappen om te werken volgens EKB. Er zijn door de instrumentbeheerder enkele tutorials / instructiefilmpjes gemaakt. Deze zijn beschikbaar gesteld aan de kwaliteitsborgers, maar lijken nog niet gebruikt te worden. Samen met de ervaringen opgedaan bij de helpdesk zal moeten worden nagegaan hoe één en ander het beste verder georganiseerd kan worden.
2. De bedrijven die als kwaliteitsborger optreden hebben de focus vooral staan op de gevolgen voor hun eigen organisatie en het leren omgaan met de private kwaliteitsborging op basis van EKB. Zij communiceren in het algemeen nog niet met hun opdrachtgevers over het feit dat dossiers onderdeel uitmaken van het EKB project. Nagegaan zal moeten worden hoe in het project de relatie naar de opdrachtgevers het beste kan worden gelegd.
3. De hoofdpzet van EKB met een risicoanalyse per bouwwerk vooraf lijkt op basis van de eerste dossiers goed. De "geselecteerde" te borgen technische bouwkwaliteit, vastgelegd in de genoemde inspectielijsten, roept in relatie tot de dossiers weinig tot geen discussie op. Het niveau wordt geaccepteerd. Duidelijk is wel geworden dat dit niveau hoger ligt dan waarvan nu sprake is bij de gemeente Deventer, maar ook bij andere gemeenten. Eén van de kwaliteitsborgers gaf bijvoorbeeld aan dat de gemeente tot op heden niet naar een bepaald aspect van brandveiligheid heeft gevraagd, terwijl EKB dit wel doet. Eén van de zzp-ers, werkzaam voor verschillende gemeenten, die EKB heeft getest gaf bijvoorbeeld aan dat EKB een hoger niveau kent dan waarvan bij menig gemeente sprake is.

4. In EKB is de lijst voor de ontwerpfase tot in meer detail gestandaardiseerd (onder meer op basis van vraagbomen) uitgewerkt dan de lijst voor de uitvoering. De kwaliteitsborger heeft hierdoor meer houvast bij het vorm en inhoud geven van de kwaliteitsborging. Deze lijst werkt goed. Er zijn door kwaliteitsborgers overigens wel verbeterpunten benoemd voor formuleringen bij onderdelen van constructieve veiligheid en brandveiligheid. Er wordt op basis van de eerste dossiers gepleit door kwaliteitsborgers en gemeente om ook de tweede lijst op dit niveau te brengen. De instrumentbeheerder heeft aangegeven hiervoor open te zijn, maar eerst ervaringen met dossiers te willen opdoen alvorens deze stap te zetten.
5. Op basis van demonstraties van EKB en de eerste ervaringen kan de vraag worden gesteld of het werken met twee lijsten zoals zojuist besproken binnen EKB een juiste keuze is. Er zijn suggesties gedaan om de lijsten te integreren. Het gaat immers uiteindelijk om borging van de technische bouwkwaliteit bij oplevering van het bouwwerk. Daarbij is de knip tussen ontwerp- en uitvoeringsfase vaak niet zo hard; dit blijkt bijvoorbeeld uit de communicatie tussen instrumentbeheerder en kwaliteitsborgers over welke "voor realisatie bedoelde uitwerkingsgegevens" beschikbaar moeten zijn.
6. Duidelijk is dat bij de dossiers bijsturing van de instrumentbeheerder nodig is. Dit blijkt in ieder geval uit de reality-checks in het kader van de inspectielijst ontwerpfase. De grote vraag daarbij is in welke mate deze bijsturing een gevolg is van het nog niet bekend zijn met de EKB systematiek en /of het ontbreken van de benodigde kennis over het Bouwbesluit. Een antwoord hierop kan alleen gegeven worden als kwaliteitsborgers meerdere EKB dossiers onder handen hebben. Helaas is hiervan nog geen sprake.
7. Het antwoord op de vraag van het vorige punt is van essentieel belang voor de toekomst. Het vervolg van het project EKB zal duidelijk moeten maken waar de kennisdrempel moet worden gelegd uitgaande van het feit dat reality-checks straks steekproefsgewijs zullen gaan plaatsvinden. Een zpp-er die werkt voor meerdere gemeenten en kennis heeft gemaakt EKB stelt luid en duidelijk dat menig huidige private partij de juiste kennis en ervaring ontbeert om aan de voorschriften van het Bouwbesluit te toetsen en hierop toezicht te houden. Ook de vergunningverleners en toezichthouders van de gemeente Deventer die participeren in het project stellen dat er dagelijks de nodige fouten worden aangetroffen. Bouwend Nederland en BNA stellen eveneens dat niet al hun leden reeds over de juiste kennis en ervaring beschikken. Kortom, de criteria voor de slager die zijn eigen vlees keurt moeten worden geformuleerd en worden vastgelegd. Bij de intake zullen private partijen moeten aantonen dat men aan deze criteria voldoet, anders kan men geen kwaliteitsborger voor EKB zijn.
8. In bouw dossier.nl werkt de wizard om projecten aan te maken naar behoren en zijn de inspectielijsten eenvoudig te bedienen. Het gebruik van bouw dossier.nl vraagt nog wel fine-tuning i.c. optimalisatie. Twee voorbeelden: de genoemde stappen zijn zodanig strak ingeregeld dat ervaringen van reality-checks door de kwaliteitsborgers niet eenvoudig in de lijsten kunnen worden verwerkt. Lijsten worden door het nemen van een stap afgegrensd, maar kunnen niet meer worden heropend. De communicatiemogelijkheden van bouw dossier.nl en het instellen hiervan vragen aandacht zodat alle betrokken partijen op de juiste wijze worden geïnformeerd over de voortgang en ontwikkelingen bij de projecten. Het streven is om alle communicatie binnen bouw dossier.nl te organiseren.
9. De ruimtelijke vergunning wordt relatief snel afgegeven. De nieuwe communicatiestructuur tussen gemeente, instrumentbeheerder en kwaliteitsborger om vorm en inhoud te kunnen blijven geven aan de gemeentelijke verantwoordelijkheid vraagt echter om optimalisatie. Zo zijn medewerkers, buiten de interne werkgroep die bij de gemeente is ingesteld, nog onvoldoende geïnformeerd. Bovendien is de wens uitgesproken om intensiever over de schouder van de instrumentbeheerder en kwaliteitsborgers mee te kijken en ervaringen met elkaar uit te wisselen. Voor het opbouwen van vertrouwen en het loslaten van traditionele rollen is dit essentieel.

Waar wordt de komende periode op ingezet?

Het eerste doel voor de korte termijn is de huidige EKB dossiers tot een goed einde te brengen, zodat het gehele proces van begin tot einde een aantal keer is gedraad.

Het tweede doel voor de korte termijn is het realiseren van een toename van het aantal (ver)bouwplannen dat via EKB wordt behandeld. Meer dossiers betekent meer ervaringen, en het gefundeerd kunnen bevestigen of niet van hetgeen tot nu toe is geconstateerd. Bovendien kan dit input opleveren voor het ministerie van BZK, de kwartiermakers en brancheorganisaties. Vanuit de gemeente Deventer wordt gewerkt aan een nieuwe impuls om bedrijven en opdrachtgevers te interesseren voor EKB. Er zullen bijvoorbeeld berichten worden geplaatst in de lokale pers en vakpers; bedrijven zullen via een mailing worden benaderd; opdrachtgevers die een aanvraag indienen die onder EKB kan worden afgehandeld zullen persoonlijk worden benaderd. Er zullen enkele publicaties bij de 1^e lijns informatievoorziening van de gemeente worden geregeld, terwijl op de gemeentelijke website uitgebreidere informatie zal komen te staan. Hopelijk zullen deze acties in combinatie met duidelijkheid vanuit het ministerie van BZK over voortgang en planning van de Wet kwaliteitsborging in de bouw leiden tot meer EKB dossiers. De kritische succesfactor is of marktpartijen actief aan de slag willen gaan om zich op vrijwillige wijze voor te bereiden op hetgeen komen gaat.

Het verbeteren / versterken van de communicatiestructuur tussen gemeente, instrumentbeheerder en kwaliteitsborgers en binnen de gemeente zelf is het derde doel voor de komende periode. Wederzijds vertrouwen en vertrouwen in EKB zijn daarbij de sleutelwoorden. Het gezamenlijk uitwisselen van ervaringen en de onderlinge communicatie moet sterker.

EKB zal als vierde doel de komende periode verder worden afgezet tegen de criteria die door de kwartiermakers zijn geformuleerd waaraan instrumenten voor kwaliteitsborging moeten voldoen. Nagegaan zal worden waar de "gaten" nog zitten en hoe aan de invulling hiervan het beste vorm en inhoud kan worden gegeven.

Tenslotte, in relatie tot EKB / private kwaliteitsborging staan nog een aantal andere uitdagingen op de agenda. Eén van deze uitdagingen betreft de financiële ins en outs, waarbij op dit moment nog te veel vanuit de huidige legesconstructie wordt geredeneerd. Deze wijze van redeneren belemmert projecten als EKB. Ook de toelatingscriteria voor de kwaliteitsborgers bij EKB vormen een uitdaging: waar wordt de lat gelegd? De verdere automatisering van een integraal instrument voor de instrumentbeheerder is eveneens een grote uitdaging. Hopelijk bieden zowel nieuwe dossiers als landelijke ontwikkelingen voldoende aanknopingspunten om met deze uitdagingen aan de slag te gaan.

Colofon

*Procesbegeleider gemeente Deventer
Rapporteur iBK*

f.fijen@bmsonline.nl
f.fijen@deventer.nl

www.deventer.nl

